

СТАНОВИЩЕ

на представените трудове за участие в конкурса за академичната длъжност „доцент“ по 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Международна журналистика), обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в ДВ, бр. 99/20.11.2020 г.

Рецензент: Проф. д.н. Нели Огнянова

Кандидат: Д-р Ралица Ковачева

I. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса научно-образователна продукция

Д-р Ралица Ковачева пише и преподава в областта на международната журналистика. Приемам представените за рецензиране публикации, които са в предметната област на конкурса. В разглежданата област е и хабилитационният труд - „Новините от света. За смисъла и ползите от международната журналистика“,

Процесите на европеизация

Европеизацията на българското общество със сигурност заслужава приоритетното си място в академичните изследвания. Изборът на тема както за дисертационен труд, така и за хабилитационен труд, а в допълнение и част от предоставените за рецензиране статии и рецензии („Европейски“ vs. „традиционни“ ценности в българските медии, Брекзит – можехме ли да го предвидим) показват интереса на д-р Ковачева към европейската тема. Процесите на европеизация присъстват отчетливо в докторската дисертация, но също и в цялостната продукция се запазва интересът към европеизацията в областта на медиите и журналистиката. Още в докторската дисертация са констатирани слаба видимост на европейските теми, ниска степен на представеност на европейския дневен ред (обсъждани теми) и проблематично прилагане или неприлагане на европейските медийни стандарти – това са дългогодишни дефицити, устойчиво присъстващи в българския медиен пейзаж и сега.

Дезинформация, пропаганда, хибридни войни

Друга проблематика, която привлича вниманието на д-р Ковачева, е свързана с **факторите** с най-съществено значение за съвременното състояние на международната журналистика като постистината и свързаните с нея пропаганда, дезинформация и хибридните заплахи, съответно хибридните войни (Hybrid threats in Bulgarian media, „Хибридната война“ в българските медии, Хибридната война: политическа употреба и медийна репрезентация, както и в хабилитационния труд). Хибридните заплахи са поставени в контекста на процесите на европеизация у нас и се анализира стратегията на Кремъл за формиране на негативно отношение към ЕС и ценностите на Съюза (Санкциите срещу Русия“ в предизборната кампания 2017 – политически (зло)употреби).

Цифровото бъдеще на журналистиката

Темата за цифровата трансформация на медиите е по същество тема за бъдещето на журналистиката. В хабилитационния труд вниманието се насочва към социалните медии и това е напълно основателно. Социалните медии „формират нова медийна екосистема, която обаче не просто не е паралелна на традиционната медийна екосистема, а я прониква и променя“. Тепърва предстоят задълбочени изследвания върху двойствения характер на социалните ефекти на технологиите върху медиите: интернет глобализира достъпа до информация, но създава и невиджани досега рискове за комуникационните права. Напълно съгласна съм с изразената в хабилитационния труд позиция за *Постхабермасовата ситуация*, която настъпва в медийния свят, включително – дори особено подчертано – у нас: „успоредно с разширяването на възможностите за участие в публичните дебати протичат процеси, които водят до влошаване на качеството на аргументите – решаващият фактор според Юрген Хабермас за качеството на обществените дебати в публичната сфера“. Ако пътят към истината минава през социалните медии, парадоксално може да се окаже, че немалка част от гражданството избира *невежеството като път към истината*. Цифровите технологии ни откриват нови светове и същевременно сме по-близо отвсякога до дистопията на Оруел. Това, според автора, издига на ново равнище и ролята на академичното образование по Журналистика: „не за факти, които може да бъдат намерени с един клик в „Гугъл“, а за системни знания за социалния свят, които да позволят на журналистите не

просто да „отразяват“ събитията, а да ги представят в контекст и да създават картина на света“.

Оригинални емпирични изследвания

Д-р Ралица Ковачева е провела емпирични изследвания с приносен характер. Дефицитът на данни е характерен за анализа на тенденции в медийния сектор, дори регулаторът, който анализира пазара (КЗК) в свои решения сочи, че липсата на данни затруднява и изводите, и регулаторното въздействие върху медийния пазар. Ето защо всички стъпки за потвърждаване с данни на медийни практики от различно естество заслужават признание. Осъществяването на оригинални авторски емпирични изследвания е важна стъпка, насочена към преодоляване на съществуващите дефицити в съвременното българско общество във времето на *икономиката на данните*. Важно е и обстоятелството, че не става дума за еднократен акт, а за изследвания, което дават основа за анализи на зависимости и тенденции в бъдеще. Академичната среда създава благоприятни възможности в тези процеси да се включват и студенти, като по-този начин изследванията позволяват трансфер на методология и разширяване на социалната база на ангажираните с емпирични изследвания експерти и свързаната с тях журналистика на данните.

Посочените резултати представляват собствен принос на автора.

II. Бележки и препоръки

Бих препоръчала на автора активно да прилага резултатите от научните изследвания в областта на международната журналистика в преподавателската си работа поради неотложната необходимост от разширяване на полето на качествената българска журналистика.

III. Заключение

Като имам предвид качествата на научната продукция и приносите, очертани по-горе, убедено предлагам на членовете на научното жури да присъдят на гл.ас. д-р Ралица Ковачева академичната длъжност „доцент“ в научна област 3. Социални, стопански и правни науки, научно направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Международна журналистика), обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Дата:

Член на журито: